

Reanimeren, wel of niet

Ommelander Ziekenhuis
Groningen

Inleiding

U wordt voor onderzoek of behandeling opgenomen in het ziekenhuis. De medisch-specialist (toen u op het spreekuur was) of de arts-assistent (als u acuut wordt opgenomen) heeft dit met u besproken en uitgelegd wat er gaat gebeuren tijdens uw opname.

Voorheen was een vast onderdeel van het opnamegesprek de vraag wat er gedaan moet/kan worden als de gezondheidstoestand ernstig verslechtert en er een levensbedreigende situatie ontstaat. Het is nu zo dat er altijd sprake zal zijn van een volledig beleid tenzij u van te voren heeft laten weten dat u niet gereanimeerd wilt worden of als de arts vanuit goede zorgverlening het nodig acht het gesprek over het behandelbeleid met u te voeren om het behandelbeleid aan te passen.

In deze folder informeren we u over de vraag *wel of niet reanimeren*.

Uitgangspunt

Het uitgangspunt bij een behandeling in het Ommelander Ziekenhuis is dat alles gedaan wordt wat medisch gezien noodzakelijk, mogelijk en wenselijk is voor een goede behandeling. Dat geldt ook als er bij een patiënt een levensbedreigende situatie ontstaat door een hartstilstand. Bij de vraag *wel of niet reanimeren?* geldt het volgende:

Als regel wordt iedere patiënt die in het ziekenhuis een hartstilstand krijgt gereanimeerd.

Op deze regel zijn twee uitzonderingen:

1. Als u van tevoren heeft laten weten dat u niet gereanimeerd wilt worden.
2. Als uw arts het onwenselijk vindt omdat een eventuele reanimatie medisch gezien kansloos is.

Wat is reanimeren?

Reanimeren is het weer op gang brengen van de hartslag en de ademhaling. Reanimatie wordt toegepast bij een hartstilstand, om te voorkomen dat de patiënt komt te overlijden. Als de hartslag of de ademhaling plotseling tot stilstand komt ontstaat er een tekort aan zuurstof en kunnen de hersenen ernstig beschadigd raken. Er moet snel ingegrepen worden. Dat gebeurt met hartmassage, kunstmatige beademing en medicatie. De kans op een hartstilstand is gelukkig klein, maar in die situatie moet het voor u en uw familie, maar ook voor de artsen en verpleegkundigen wel duidelijk zijn wat er is afgesproken over wel/niet reanimeren.

Bij een plotselinge hartstilstand is er geen gelegenheid om te bespreken of er wel of niet gereanimeerd moet worden. In het Ommelander Ziekenhuis is er altijd sprake van een volledig beleid tenzij u van tevoren heeft laten weten dat u niet gereanimeerd wilt worden of als de arts vanuit goede zorgverlening het nodig vindt het gesprek over het behandelbeleid met u vooraf te hebben gevoerd met als doel het behandelbeleid aan te passen. Het is erg belangrijk om van tevoren over wel/niet reanimeren na te denken. Op die manier wordt voorkomen dat er een behandeling wordt uitgevoerd die u achteraf gezien niet gewild had, of die de arts medisch gezien kansloos vindt.

Wat betekent 'kansloos'?

Volgens de wet mag een arts niet medisch zinloos handelen. Dit betekent dat een arts:

- geen behandelingen mag geven die een patiënt lichamelijk niet aankan omdat hij/zij te verzwakt of uitgeput is. De behandeling is dan te zwaar en de toestand van de patiënt zou daardoor niet verbeteren maar verslechteren;
- geen behandeling mag geven die voor een patiënt in de gegeven situatie kansloos is en in medisch opzicht dus geen resultaat zal hebben.

Reanimeren gebeurt dus alleen als het volgens de arts kans van slagen heeft.

De afspraak om niet te reanimeren is geen beperking van de medische behandeling waarvoor een patiënt wordt opgenomen. De afspraak betreft alleen de situatie waarin een hartstilstand optreedt. De verdere behandeling wordt normaal uitgevoerd.

Wilsverklaring *niet-reanimeren*

Sommige patiënten hebben een duidelijk besluit genomen dat ze geen reanimatie willen. Vaak is dit al met familie of de huisarts besproken en hebben ze hun wens in een schriftelijke wilsverklaring vastgelegd.

Als u een *niet-reanimerenverklaring* heeft, brengt u die dan mee bij uw opname in het ziekenhuis.

Afwegingen

Veel patiënten hebben nog nooit nagedacht over de (on-)wenselijkheid van reanimeren bij een hartstilstand omdat ze er geen aanleiding voor hebben. Anderen hebben dat wel gedaan vanwege hun eigen ziekteverloop of vanwege hun ervaringen met anderen, maar zijn er voor zichzelf nog niet uit. De volgende punten zijn van belang bij uw afwegingen.

- Door reanimatie kan het leven van een patiënt gered worden.
- De kans dat een reanimatie succes heeft wordt beperkt, bijvoorbeeld door de ernst van de ziekte waaraan iemand lijdt, of door de beperkte levensverwachting, of omdat iemand lichamelijk en geestelijk al zo verzwakt is dat de kans van slagen heel klein is.
- Soms slaagt een reanimatie gedeeltelijk. Dat wil zeggen dat het hart wel weer gaat kloppen en ook de ademhaling weer op gang komt, maar dat de patiënt niet meer bij bewustzijn komt. Een risico van een reanimatie is dat de hersenen te lang zuurstofgebrek hebben gehad. Daardoor kan er hersenbeschadiging ontstaan of kan de patiënt in coma raken.
- Wel of niet reanimeren is voor een patiënt zelf geen gemakkelijke vraag. Dat geldt ook voor een partner of familie. Hoe is uw lichamelijke en geestelijke conditie, wat is uw levensverwachting, hoe groot is de kans van slagen en wat zou het voor u betekenen als een eventuele reanimatie maar gedeeltelijk slaagt?

Er is niet meteen een vaststaand antwoord op die vragen. Juist daarom is het goed om samen met uw arts een zo goed mogelijk beeld te krijgen van de kans van slagen en van de risico's van een eventuele reanimatie in uw situatie.

U kunt uw vragen over reanimeren bespreken met uw arts en samen de afweging maken of in uw situatie een reanimatie wenselijk is en kans van slagen heeft, als er plotseling een hartstilstand zou ontstaan.

Wel of niet reanimeren bij een hartstilstand?

Er zijn twee afspraken mogelijk.

1. *Wel reanimeren*, want
 - zowel u als de arts vinden het wenselijk dat er bij een hartstilstand gereanimeerd wordt;
2. *Niet reanimeren*: want
 - u hebt laten weten dat u geen reanimatie wilt; of
 - de arts vindt het medisch gezien kansloos; of
 - u en de arts vinden allebei dat een eventuele reanimatie onwenselijk is.

Uitzondering

Bij een hartstilstand op de operatiekamer wordt er altijd gereanimeerd. Dus ook als de afspraak *niet reanimeren* is gemaakt. Op de operatiekamer worden het hart en de ademhaling vaak 'kunstmatig' op gang gehouden om de operatie uit te kunnen voeren. Het is dan moeilijk met zekerheid vast te stellen of een hartstilstand spontaan is ontstaan of als gevolg van de operatie. Aangezien de patiënt gebaat is bij het slagen van de operatie weegt dit zwaarder en zal er bij een hartstilstand op de operatiekamer en op de uitslaapkamer altijd gereanimeerd worden.

Als u hierover vragen heeft kunt u dit met de anesthesioloog bespreken bij uw bezoek aan het pre-operatieve spreekuur.

Goed om te weten

- Wel of niet reanimeren staat los van uw verdere behandeling. Ook bij de afspraak om in een noodsituatie niet te reanimeren, gaat uw behandeling onverminderd en volledig door.
- De afspraak over wel of niet reanimeren kan herzien worden bij een volgende opname en opnieuw besproken en vastgelegd worden.
- Bij patiënten die regelmatig opgenomen worden voor bijvoorbeeld een kuur, geldt de afspraak gedurende de hele periode van opnames.
- De gemaakte afspraak kan veranderd worden als uzelf of de arts daar aanleiding voor ziet. U kunt dus altijd terugkomen op uw eigen besluit. Bespreek dit dan met uw arts.
- Informeer uw familie over de gemaakte afspraken.

**Samen.
De beste zorg.
Dichtbij.**

ommelanderziekenhuis.nl

T 088 - 066 1000

OZG (11-24) ALG 423